

РЕШЕНИЕ

№ 583

гр. Варна, 10.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на
тринадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ирена Н. Петкова

Членове: Наталия П. Неделчева
мл.с. Симона Р. Донева

при участието на секретаря Галина Г. Славова
като разгледа докладваното от Ирена Н. Петкова Въззивно гражданско дело
№ 20223100500217 по описа за 2022 година

Производството е образувано по въззивна жалба на „Градски транспорт“ ЕАД, ЕИК 13003668, чрез юрисконсулт Н.Ч. срещу Решение № 262723/29.10.2021 г., постановено по гр. д. № 7939/2020 г. по описа на ВРС, XI-ти с-в, с което е обявено за недействително Допълнително споразумение № 0000005929/03.04.2020 г., сключено между "Градски транспорт" ЕАД и М. М. Б., в частта, в която, като основание за сключването му се сочи чл. 70, ал. 1 от КТ, на основание чл. 74, ал. 4, вр. ал. 1 от КТ; признато е за незаконно и е отменено уволнението, извършено със Заповед № 0000000029/21.04.2020 г., издадена от Изпълнителния директор на "Градски транспорт" ЕАД, с която е прекратено трудовото правоотношение на ищцата, на основание чл. 344, ал. 1, т. 1 от КТ; възстановена е М. М. Б. на заеманата преди уволнението длъжност – „продавач , билети и карти“ в отдел „Финансово-икономически“ в "Градски транспорт" ЕАД, на основание чл. 344, ал. 1, т. 2 от КТ, като е осъдено "Градски транспорт" ЕАД да заплати на М. М. Б. сумата от 5 310,48 лв., представляваща обезщетение за времето, през което ищцата е останала без работа поради уволнението за периода от 22.04.2020 г. до 22.10.2020 г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на депозиране на исковата молба в съда – 10.07.2020 г. до окончателното ѝ изплащане, на основание чл. 344, ал. 1, т. 3, вр. чл. 225, ал. 1 от КТ.

Във въззивната жалба се навеждат доводи за неправилност и незаконосъобразност на обжалваното решение като постановено при съществени нарушения на материалния и процесуален закон. Оспорват се изводите на ВРС за незаконност на издадената Заповед № 0000000029/21.04.2020 г. за прекратяване на трудовото правоотношение, на

основание чл. 71, ал. 1 от КТ и за недействителност на уговорената клауза за изпитване в Допълнително споразумение № 0000005929/03.04.2020 г. Излага се, че срокът за изпитване е бил въведен, тъй като е променена длъжността, характера и мястото на работа. Предложената на М.Б. длъжност е съобразена с противопоказанията относно условията на труд, посочени в ЕР на ТЕЛК. Твърди се, че е постъпил доклад от прекия ръководител на въззиваемата, в който е посочено, че същата е непригодна за работа в екип и не притежава нужните качества за изпълнение на трудовите си задължения, поради което ТПО е прекратено на основание чл. 71 ал. 1 от КТ. Посочва се, че трудовото законодателство не е нарушено, тъй като в тази хипотеза не е налице предварителна закрила по чл. 333 от КТ. Оспорва се и изводът на ВРС, че без значение за делото е факта, че двете длъжности са с различни трудови функции и са коренно различни поради различното естество на изпълняваната работа, независимо от близките наименования. Твърди се, че именно поради различните по съдържание длъжности, е уговорен срок за изпитване на новата длъжност – за да се проверят качествата на служителя. На следващо място се оспорва и извода на ВРС, че в чл. 314 от КТ се съдържа специална закрила на лицата с намалена трудоспособност, която изключва клауза за изпитване в договора/допълнителното споразумение за заемане на новата работа, предложена на въззиваемата. Моли за отмяна на решението и присъждане на съдебно-деловодни разноски, в т. ч. юрисконсултско възнаграждение.

В срока по чл. 263 от ГПК е постъпил отговор от М. М. Б., с който въззивната жалба се оспорва като неоснователна. Според въззиваемата решението на първоинстанционния съд е правилно и законосъобразно, поради което моли да бъде потвърдено. Претендират се разноски.

По предмета на така предявените иски с правно основание чл.74 КТ и чл. 344 ал.1 т.1, 2 и 3 КТ вр. чл.225 ал.1 КТ се излагат следните твърдения от страните:

В исковата молба се излага, че ищцата М. М. Б. е работила в ответното търговско дружество като кондуктор в градския транспорт, отдел "експлоатация" по трудов договор за неопределено време. По време на работа през месец август 2018 год. е претърпяла трудова злополука. По време на пътуване на автобуса, при завой, е залитнала и в резултат е получила навяхване и разтягане на ставните връзки на левия крак. Травмата е била много болезнена. Ищцата е била в болничен отпуск 57 дни. След направено разследване претърпяната от ищцата злополука е определена от НОИ като трудова. През ноември 2018 год. състоянието ѝ се е усложнило и станало нетърпимо. Открили, че има коксартроза. На 13.05.2019 г. постъпила за лечение с направление в Клиника по ортопедия и травматология при УМБАЛ "Д-р Георги Странски"-Плевен. На 15.05.2019 г. е направили операция и ѝ сложили изкуствена става. След операцията тръгнала с

патерици. След продължителния болничен отпуск се явила на освидетелстване от ТЕЛК при УМБАЛ „Света Марина“-Варна и от 10.02.2020 г е трудоспособна с определена нетрудоспособност 61%. Трудоустрояването ѝ е за три години- до 01.02.2023 г. След представяне на решението на ТЕЛК в предприятието получила на 03.04.2020 г. писмо изх. № 584/2020г., с което работодателят ѝ предложил да заема длъжността „продавач билети и карти“, която длъжност е била в Списъка на местата за трудоустроени с намалена трудоспособност. След като изразила съгласието си, била издадена заповед № 975/06.04.2020 г., с която в изпълнение решението на ТЕЛК и на основание чл. 314 във връзка с чл. 317 ал. 3 от КТ я трудоустрояват за три години на посочената ѝ вече длъжност, за времето от 06.04.2020 г до 01.02.2023г. Заедно с това ѝ поднесли за подпис и допълнително споразумение към трудов договор №0000005929 от 03.04.2020 г. за предложената ѝ длъжност „продавач на билети и карти“в отдел „финансово-икономически“с посочен неопределен срок на договора. Тъй като вече била запозната с писмото и заповедта за трудоустрояване за три години, изобщо не разбрала, че на практика са подготвили изгонването ѝ от работа, като са поставили в споразумението уговорката за наличие на изпитателен срок в споразумението. Излага се, че категорично за ищцата дейността по продажба на карти и билети не е нова, билети е продавала и отчитала постъпилите суми като кондуктор. След като работила 10 дни на новата работа и нямала нито една забележка или допусната грешка, ѝ връчили заповед №0000000029/21.04.2020 г за прекратяване на трудовия ѝ договор без предизвестие, на основание член 71 ал 1 от КТ.

Ищцата счита, че след като ѝ е предложено да премине на място за трудоустроен работник с намалена трудоспособност за срок от три години с посочване на датите при съобразяване на указанията на ТЕЛК, без да ѝ се съобщи, че ще се постави допълнително условие, за изпитателен срок по член 70 от КТ и тя е приела тези условия, счита, че е налице недобросъвестност от страна на работодателя. Той нарушава член 8 от КТ и осъществява спрямо нея дискриминация. Нарушава и Колективния трудов договор. В споразумението е било изрично посочено, че има професионален опит, заради което ѝ дават 9 % допълнително заплащане. Ищцата познава тази работа и се справя с нея. Изпитателният срок е послужил на работодателя ѝ да заобиколи закона и да се освободи от нея най-безболезнено. Всичко казано до тук прави допълнителното споразумение № 0000005929 от 03.04.2020 г. недействително. Евентуално недействителността касае срока на договора и уговорката за изпитателен срок. Тъй като това допълнително споразумение е недействително, трудовият ѝ договор не може да бъде прекратен, на основание член 71 ал 1 от КТ, т.е. уволнението ѝ е незаконно. Поради това незаконно уволнение остава без работа и без доходи. Затова и ищцата е предявила искове да бъде признато за недействително досежно уговорката по чл.71 КТ допълнителното споразумение, да бъде отменено прекратяването на трудовото правоотношение, да бъде възстановена на работа и да ѝ се присъди

обезщетение за оставане без работа. При уговорено основно трудово възнаграждение 812 лв. плюс 9 % допълнително заплащане за професионален опит, brutното ѝ месечно възнаграждение следва да бъде 855,08 лв., а претендираното обезщетение е посочено да е в размер на 5130,48 лв.

Ответното дружество "ГРАДСКИ ТРАНСПОРТ" ЕАД в срока по чл. 131 от ГПК, е депозирало отговор на исковата молба, в който се излагат твърдения за неоснователност на предявената исковата претенция, като се оспорват се изцяло обективизираните в исковата молба твърдения на ищеца, предвид следното:

Оспорват се изцяло твърденията на ищцата за незаконност на така издадената Заповед № 0000000029/21.04.2020г. за прекратяване на трудовото ѝ правоотношение, на основание чл.71, ал.1 от КТ. Считано от 03.04.2020 г. ищцата е преназначена на новата длъжност по безсрочно трудово правоотношение със срок на изпитване 6 месеца. Този срок е бил въведен, тъй като е променена длъжността, характера и мястото на работа. Така предложената на ищцата длъжност е изцяло съобразена е противоположните условия на труд, посочени в ЕР на ТЕЛК. Впоследствие постъпва доклад от прекия ръководител на ищцата за това, че ищцата е непригодна за работа в екип, че не притежава нужните качества за изпълнение на трудовите си задължения, поради което трудовото правоотношение на последната е прекратено с оспорената заповед на основание чл. 71 ал. 1 от КТ. Трудовото законодателство не е нарушено, тъй като в тази хипотеза ищцата не се ползва с предварителна закрила по чл. 333 от КТ. Трудовото правоотношение не е прекратено в хипотезите и на нито едно от основанията, изброени в тази норма. Оспорва се твърдението на ищцата двете длъжности предходната кондуктор и новата, като продавач билети и карти да са сходни и за тях да се изискват еднакви умения. Трудовите функции на новата и старата длъжност са коренно различни, поради различното естество на изпълняваната работа. Водещо в случая не е образованието, изискуемо за заемане на длъжността, а конкретните трудови функции, които се изпълняват на последната. Тези различия са видни и от длъжностните характеристики -същите са и в различни отдели. Горното води до извод, че се касае за две съвсем различни по съдържание длъжности, всяка от които е строго профилирана и естеството на работата е съвсем различно. Ето защо, за да се проверят качествата на служителя, е уговорен срок за изпитване на новата длъжност, който е правилно и законосъобразно въведен, като тази клауза е съвсем действителна и ищцата е запозната с последиците от въвеждането и в случай на несправяне с поетите нови задължения.

Оспорват се твърденията на ищцата за нарушение на чл.8 от КТ. Работодателят въвежда срок на изпитание, тъй като са променени длъжността, характера и мястото на работа. По този начин работодателя защитава служителите от административна служба Инкасо да не бъдат натоварени с още допълнителни функции, определени за изпълнение на новия служител при положение, че той не може да се справя с възложената му

работа. В случая дори се касае за злоупотреба с право от страна на ищцата поради причина, че тя се домогва до по-добри условия на работа за себе си във вреда на останалите служители от отдела.

Оспорват се твърденията на ищцата, че не е уведомена за факта, че на новата длъжност ще премине със срок на изпитание. Не са представени доказателства от ищцата за упражнена принуда или заплаха спрямо нея при подписване на допълнителното споразумение. Ищцата е приела и подписала изцяло доброволно допълнителното споразумение. Доказателства как се е стигнало до сключването на допълнителното споразумение и в каква обстановка е сключено същото не се ангажират, нещо повече, не се и твърди ищцата да е била насилствено принуждавана да подписва каквото и да било. Ищцата е имала възможността да откаже да сключи допълнителното споразумение, след като е била наясно, че работи по безсрочно трудово правоотношение като трудоустроено лице. Същата обаче е подписала допълнителното споразумение, в което ясно и конкретно е посочено, че за новата длъжност се определя и срок на изпитване 6 месеца в полза на работодателя.

Оспорва се размера на предявеното от ищцата обезщетение. С оглед на горното, ответникът моли да се отхвърли предявената искова претенция като неоснователна.

ВОС като съобрази становищата на страните и събраните по делото доказателства намира за установено от фактическа страна следното:

Безспорно е, че страните са били страни по трудово правоотношение, безсрочно по своя характер, като ищцата е заемала до 03.04.2020г. длъжността „кондуктор“. Това се установява и от приложената като доказателство по делото Длъжностна характеристика на длъжност „Кондуктор/продавач превозни документи“, връчена и подписана от ищцата М.Б. на 25.05.2016г.

Не се спорно между страните обстоятелството, че ищцата М.Б. е претърпяла трудова злополука на 22.08.2018г. Доказателство за това е Разпореждане № 5104-03-200 от 10.09.2018 г. , издадено от Териториално поделение – Варна към Национален осигурителен институт , на основание чл. 60, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Видно от приетото Решение на ТЕЛК № 0533 от заседание № 026 от 10.02.2020 г. на ТЕЛК при УМБАЛ"Света Марина"-Варна, на ищцата е определена 61% неработоспособност. Като препоръка в решението на ТЕЛК здравните органи са посочили по възможност лицето да бъде трудоустроено, тъй като длъжността „кондуктор“ не е подходяща за него.

С Писмо с изх. № 584/03.04.2020 г. Изп. директор на ответното дружество на основание чл. 317 от КТ е предложил на ищцата съобразно

решението на ТЕЛК да заеме длъжността "продавач билети и карти" от Списъка на длъжностите на дружеството, определени за трудоустройство на лица с намалена работоспособност. Посочва се, че при несъгласие от нейна страна Работодателят е длъжен да прекрати трудовия договор без предизвестие на основание чл.330 ал.5 и във връзка с чл.317, ал.3 КТ. В предложението не е посочено, че изискванията към длъжността, предвидена за трудоустройство, налагат въвеждането на условие договорът да е със срок за изпитване. Безспорно е, че ищцата се е съгласила с така направеното предложение. Видно от Допълнително споразумение № 0000005929/03.04.2020г., на основание чл.119 във връзка с чл.67 ал.1 т.1 , чл.70 ал.1 от КТ, ищцата М.Б. е била назначена от отдел „Експлоатация“ в отдел „Финансово-икономически“, от длъжност „кондуктор“ на длъжност „продавач билети и карти“, при осемчасово работно време, с основно месечно трудово възнаграждение в размер на 812,00 лв. Посочено е в споразумението, че срокът на договора е за неопределено време, но е предвиден срок на изпитване до 05.10.2020г. Приобщена по делото е Длъжностна характеристика за длъжността „Продавач билети и карти“ , в която е посочено , че е връчена на 06.04.2020г., но липсва положен подпис от ищцата М.Б..

Същевременно със Заповед № 975 от 06.04.2020 г. на Изпълнителния директор на „Градски транспорт“ ЕАД-Варна, на основание чл.314 във връзка с чл.317 ал.3 от КТ и Експертно решение № 533 от 10.02.2020 г на ТЕЛК към УМБАЛ „Света Марина“ –Варна, М. М. Б. на длъжност продавач, билети и карти при спазване изискванията на здравните органи за срок от три години, считано от 6.04.2020г до 01.02.2023 г.

От представената по делото Докладна до Изпълнителния директор на „Градски транспорт“ с Вх.№ 2020-540/16.04.2020г. на Ст.Д. - Завеждащ административна служба – Инкасо, се установява, че въпреки проведения инструктаж за работа с монетоброячни машини и запознаване с програмния продукт за работа с ЦО /който включва отчитане и зареждане с билети / назначеният на 06.04.2020 г. служител М. М. Б. като Продавач, билети и карти не се справя с обработката на паричните постъпления, обслужва бавно кондукторите, не може да се включи в темпото на работа на отдела. Въпреки ежедневното и положително отношение на колектива и оказваната ѝ помощ отстрана на работещите с нея, нещата по изпълнение на ежедневните трудови задължения не се подобряват. Като се има предвид, че работата им е екипна и е свързана с обработка на ЦО и парични постъпления, се сочи, че служителката не притежава необходимите умения за работа в екип. В тази връзка се докладват горните факти за вземане на отношение.

На основание постъпилата докладна със Заповед № 0000000029/21.04.2020 г., е прекратено трудовото правоотношение на ищцата М. М. Б. , считано от 22.04.2020 г. , на основание чл.71, ал. 1 от Кодекса на труда. Заповедта е връчена на ищцата М.Б. на 22.04.2020г., видно от положения от същата подпис в заповедта.

Представена е Справка за актуално състояние на действащи трудови договора за ищцата М.Б. за периода 22.04.2020г. до 30.09.2021г. , издадена от ТД на НАП –Варна, от която се установява, че ищцата няма сключени трудови договори.

В хода на делото са ангажирани специални знания в областта на счетоводството посредством проведената съдебно-счетоводна експертиза, която не е оспорена от страните, по която вещото лице установява, че brutното трудово възнаграждение на ищцата за пълен отработен месец, предхождащ месеца, в който е прекратено трудовото правоотношение, е в размер на 885,08 лв. и че общият размер на обезщетението по чл. 225, ал. 1 от КТ за период от шест месеца е в размер на 5 310,48 лв. Заключение на вещото лице е прието като обективно, компетентно изготвено и неоспорено от страните.

Предвид така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

По наведени в жалбата основания, касаещи изводите на първоинстанционния съд за недействителност на клаузата със срок за изпитване в допълнителното споразумение, незаконност на уволнението, изводите за ирелевантност на факта, че двете длъжности са различни по своя характер и място на работа, както и извода, че е налице нарушение на материалния закон при сключване на допълнителното споразумение, настоящият съдебен състав намира тези възражения на въззивното дружество за неоснователни. В унисон с цялата съдебна практика, както и със становището на настоящия състав са изводите на ВРС, че е недопустима, респ. недействителна уговорка за срок за изпитване по чл. 70 ал. 1 КТ, уговорена с трудоустроено лице за заемане на длъжност при условията на чл. 314 и чл. 317 КТ, тъй като подобна клауза влиза в противоречие с целта на специалната закрила, уредена с императивни правни норми, с която се ползват лицата с намалена трудоспособност, както и с изискването за добросъвестност по чл. 8 КТ. В този смисъл е Решение № 716/27.12.2010 г. по гр. д. № 253/2010 г. III г. о., ВКС, Определение № 685 от 19.06.2017 г. на ВКС по гр. д. № 1515/2017 г., IV г. о., ГК, Определение № 756 от 4.06.2014 г. на ВКС по гр. д. № 3087/2014 г., IV г. о., ГК. /. Недобросъвестно е упражняването на права от страна на работодателя /чл. 8 КТ/, при сключването на трудовия договор с ищцата за новата длъжност, тъй като действията на работодателя са имали за цел единствено създаване на условия за безпрепятствено прекратяване на трудовото й правоотношение. До този извод води и факта, че ищцата с отправяне на предложението за заемането на предвидената за трудоустройство длъжност не е била уведомена, че допълнителното споразумение ще е със срок за изпитване и то в полза на работодателя. Ищцата е дала съгласието си само да заеме длъжност по чл.314

КТ, но не и за промяна на други условия на трудовото правоотношение. Въвеждайки нов модалитет, работодателят е заобиколил, респективно нарушил предвидената от законодателя специална защита на трудоустроените лица, предвидена в нормата на чл.314 и сл. от КТ, изготвяйки едно недействително досежно предвидената клауза по чл.70 ал.1 КТ допълнително споразумение. Същото е недействително, тъй като противоречи на императивни правни норми, предвидени за защита на особена категория лица. Затова и в тази част допълнителното споразумение следва да бъде обявено за недействително на осн. чл.74 КТ. При обявяване на недействителна уговорката за изпитване, то и прекратяването на трудовото правоотношение на основание чл.71 ал.1 КТ без предизвестие в срока за изпитване, се явява незаконосъобразно. Предявеният иск по чл.344 ал.1 т.1 КТ следва да бъде уважен. Предвид безсрочния характер на допълнителното споразумение и уважаването на иска по т.1 ал.1 от чл.344 КТ основателна се явява и претенцията за възстановяване на заеманата преди уволнението длъжност „продавач билети и карти“. Основателен е искът по чл.344 ал.1 т.3 КТ вр. чл.225 ал.1 КТ за заплащане на сума в размер на 5 310,48 лв.- обезщетение за времето, през което ищцата е останала без работа поради незаконното уволнение. Видно е, че трудови договори след прекратяване на правоотношението не са сключвани, а вещото лице е установило какъв е размерът на обезщетението за безработица. Искът е основателен. На осн. чл.86 ЗЗД законната лихва за заплащане на обезщетението за забава се дължи от датата на депозиране на исковата молба в съда, която се счита и за покана.

Доколкото е налице съвпадане на крайните изводи на инстанциите, то и решението на ВРС следва да бъде потвърдено.

Предвид направеното искане и приложените доказателства и списък с разноси, в полза на въззиваемата страна следва да бъдат присъдени направените за настоящата инстанция разноси. Претендиран са 1 276 лв.-заплатено адвокатско възнаграждение. Направено е възражение за прекомерност. Същото е неоснователно, предвид нормите на чл.7 ал.1 т.1, т.5 и ал.2 т.3 от Наредба №1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения. По двата иска по чл.344 ал.1 т.1 и т.2 КТ възнаграждението е в размер на минималната работна заплата към датата на сключване на договора или 650 лв., а по неоценяемият иск по чл.74 КТ възнаграждението е 600 лв. Възнаграждението по иска с правно основание чл.225 ал.1 КТ е в размер на 600 лв. също. Предвид това е претендираната от въззиваемата сума от 1 276 лв. е под минимума в Наредбата. Възражението се явява неоснователно. Въззивникът следва да бъде осъден да заплати разноси на въззиваемата страна в размер на 1 276 лв.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 262723/29.10.2021 г., постановено по гр. д. № 7939/2020 г. по описа на ВРС, XI-ти с-в, с което е обявено за недействително Допълнително споразумение № 0000005929/03.04.2020 г., сключено между "Градски транспорт" ЕАД и М. М. Б., в частта, в която, като основание за сключването му се сочи чл. 70, ал. 1 от КТ, на основание чл. 74, ал. 4, вр. ал. 1 от КТ; признато е за незаконно и е отменено уволнението, извършено със Заповед № 0000000029/21.04.2020 г., издадена от Изпълнителния директор на "Градски транспорт" ЕАД, с която е прекратено трудовото правоотношение на ищцата, на основание чл. 344, ал. 1, т. 1 от КТ; възстановена е М. М. Б. на заеманата преди уволнението длъжност – „продавач , билети и карти“ в отдел „Финансово-икономически“ в "Градски транспорт" ЕАД, на основание чл. 344, ал. 1, т. 2 от КТ, като е осъдено "Градски транспорт" ЕАД да заплати на М. М. Б. сумата от 5 310,48 лв., представляваща обезщетение за времето, през което ищцата е останала без работа поради уволнението за периода от 22.04.2020 г. до 22.10.2020 г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на депозиране на исковата молба в съда – 10.07.2020 г. до окончателното ѝ изплащане, на основание чл. 344, ал. 1, т. 3, вр. чл. 225, ал. 1 от КТ, както и са присъдени разноски.

ОСЪЖДА "ГРАДСКИ ТРАНСПОРТ" ЕАД ЕИК 103003668, със седалище и адрес на управление гр.Варна ул."Тролейна" № 48 да заплати на М. М. Б., ЕГН *****, с адрес: град Варна, ул. „Тихомир“ № 34, сумата от 1276,00 /хиляда двеста седемдесет и шест/ лв., представляваща направените пред настоящата инстанция съдебно-деловодни разноски, на осн. чл.78 ал.1 ГПК.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____